

разказвах, а аз слушах с непоклатима вяра далечния тътен и се удивлявах на тайнството на океанската песен, която беше уловена завинаги във вътрешността на раковината. Следващата стъпка е долавянето на нещо като гласове в морския шепот и колкото е любопитно, толкова е и вярно, че ако съзнанието се отдаде сериозно на това и процесът трае достатъчно дълго, в продължение на няколко дни, много хора, а с времето вероятно и всички, ще започнат да различават или чуват човешка реч и дори думи. Тук не се изисква особена вяра; разумът често обръща гръб дори на най-скептично настроения или лишен от въображение човек и подобни резултати се получават благодарение на най-обикновено упорство. Някоя стара кана или стомна с необичайна форма също се смята за изключително подходяща за тази цел и аз имам една от времето на Елизабета, която била уловена от рибарските мрежи близо до Лоустофт³⁵³ и отговаря на всички изисквания.

В една лунна вечер през 1886 г. се намирах в цигански катун в стария римски амфитеатър близо до Будапеща. Гледката беше много живописна – пламтящият огън, странно облечените хора, дивите крясъци, песните и танците на жените. И когато, както вече споменах, ми показаха черупките, които носеха като талисмани, сред тях имаше една значително по-голяма раковина с конусовидна форма, чийто връх беше премахнат, а на негово място беше прикрепена гъвкава тръбичка. Това приспособление се използваше в един забележителен номер. Тази раковината или друга подобна на нея се слага в ръцете на човека, който се консултира с оракула, като му се нарежда да слуша гласа на Ниваши или въздушния дух. След това очите му се връзват, пъхва се тръбичката и през нея циганинът заговаря с обучен тих глас. Ето как при *conchomanteia*³⁵⁴ пророчествата са живи, а поклонниците продължават да чуват гласовете на феите.

³⁵³ Лоустофт (Lowestoft) – град в графство Съфолк, Източна Англия – б. пр.

³⁵⁴ Гадаене с раковини – б. пр.